

KRISLAI

Vokiečių Darbininkas.
Blakės ir Valstietis.
Partijos Valymas.

Rašo V. T.

"Gerai uždirbantis" Vokiečių darbininkas ir tai tik syki savaitę tegali valgyti mėsos.

Vidutinis gi darbininkas išmintai minta duona ir sriuba.

Retas kuris darbininkas tegali išgerti stiklą alaus per savaitę.

Apie teatrus Vokiečių darbininkai dabar negali nė svajoti.

Pasirodo, kad socialistiniai-kapitalistiniai Vokiečių darbininkai jau bent du syk blogiau, negu Sovietų Respublikoj.

Zinovjevas, Komunistų Internacionalo pirmininkas, pašėpia tuos, kurie bėga iš Komunistų Partijos, pasipiktinę, kad vienas kitas Partijos narys negerai pasiėlgia. Sako: Kuomet valstietis stuboj prisiveisia blaikių ar kitokio brudo, valstietis "pasipiktina" tais vabzdžiais, bet stubos jis nepadega; o tik brudą nuodija ir naikina.

Samoningas komunistas nebėga iš savo Partijos, negriauja ja, kad ir pastebėj kokių negerumų. Tuos negerumus jis kiek galėdamas taiso. Nes kad ir ne tokia tobula Komunistų Partija, jinau vis tiek milijoną sykių yra proletariatu geresnė už tobuliausią bei pažangiausią buržuazinę partiją.

Rusijos Komunistų Partija su nepavyzdgingais savo nariais elgiasi panašiai, kaip tas valstietis su blakėmis. Jinau juos be pasigalėjimo šluoja laukan ir net miršia baudžia už palyginamai nedidelius nusikaltimus.

Nebloga būtų išsluoti iš Amerikos Darbininkų Partijos amžinus, chroniškus tinguos, kurie visą pasaulį kritikuoja, bet patys nieko neveikia.

Poincare Pranašauja Blogus Dalykus Radikalui-Socialistam

Paryžius. — Poincare, baigiantis savo valdininkystės dienas Francūzų ministeris pirmininkas, pranašauja, kad radikalai-socialistai neilgai palaikysią valdžią savo rankose; kad jie pakrikdysią šalies finansus ir užauginsią Vokiečiam ragus. Vienintelis kelias, girdi, tai yra vartyti tokią politiką, kokią aš variau. Kitaip, esą, tai Vokiečiai nemokėsį karot mokėsį. Poincare, matomai, pamiršta, kad su tokią politiką jis pats sau nusisuko sprandą.

Kiek Karščio Žmogus Gali Pakelti

Pittsburgh. — Kasyklų Biuro tyrinėjimais parodė, kad žmogus nelabai ilgai tegali išlaikyti 90 laipsnių karščio (pagal Fahrenheito termometrą, Amerikoj priimta). Toks karštis pavojingas sveikatai ir net gyvybei.

Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis.
Išėina Kasdien Apart Nedėdieniu.

L A I S V E

LITHUANIAN DAILY

No. 131

TELEPHONE STAGG 3878

Brooklyn, N. Y., Panedėlis, 2 d. Birželio (June), 1924

Pavienio Numerio Kaina 4c.

Metai XIV, Dienraščio VI

Vyskūpas Brown'as Pripažintas Eretiku

Ji Nukaltino Devynių Vyskūpų Teismas

Cleveland, O. — Devyni protestu episkopų vyskūpai teisė vyskūpą Wm. M. Brown'ą ir, pagaliaus, pripažino jį eretiku, kreivatiškiu. Atsakydamas į teismo nuosprendį, vyskūpas Wm. Brown'as pareiškė, kad vyskūpai nuteisė mokslą ir protą; kad jie atrado jį kaltu todėl, kad jis atratė biblijos nesąmones.

Vyskūpo Brown'o advokatas Sharts priminė tokias biblijos nesąmones, kaip Jėvos sutvėrimas iš Adomo šonkaulio, būsimas žmonių prisikėlimas iš numirusių ir kt. Vyskūpas Brown'as reikalavo, kad jo teisėjai-vyskūpai įrodytų bent vieną biblijos stebuklą; kad jie paduotų bent vieną faktą, kur jis padarė klaidą savo knygoje "Krikščionybė ir Komunizmas". Bet teisėjai patys visiškai atsiskė apie bibliją kalbėti. Nes matė, jog vyskūpas Brown'as juos sukirstu. Jie nuteisė vyskūpą Brown'ą tik už tai, kad jis prasilenkė su bažnyčios katekizmu ir įvairiomis maldomis!

Vyskūpas Brown'as buvo teisiamas už 23 eretikiškus (kreivatiškius) punktus, ištrauktus iš jo knygos "Krikščionybė ir Komunizmas". Jam, tačiau, dar duota laiko iki spalio 14 d. delei apeliacijos į naują vyskūpų teismą.

Kaip jau buvo rašyta, Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija neuzilgo išleis lietuvių kalboj vyskūpo Brown'o "Krikščionybė ir Komunizma". Veikalas jau baigiamas statyti. Kurie dar nėra nariai ALDLD, o nori gauti tą įdomią knygą, turėtų tuojau įstoti į ALDLD.

Unijinių Darbininkų Moterų Organizacija

Londonas. — Susiorganizavo unija moterų, kurių vyrų priklausau Gelžkelio Mašinistų ir Pečkurių Unijai.

Bus organizuojamos moterys ir kitų unijistų vyrų.

Vilnius. — Laikė bažnytinės procesijos Golcho bažnytkaimij kažin kas pavojingai pašovė du žmones.

Du Milionierių Sūnūs Nuzudė Kito Milionieriaus Vaiką

Reikalavo \$10,000 iš Vaiko Tėvo.

Chicago. — Chicagos Universiteto studentai Nathan'as E. Leopold'as ir Richard'as Loeb'as, milijonierių sūnūs, areštuoti, pagaliaus, prisipažino, kad jie du užmušė ir į upelį įmetė Robertą Franks'ą, 14 metų vaiką, milijonieriaus sūnų.

Tik 302 Lietuvos Piličiai Tegalės Įvažiuoti per Metus į Ameriką

Washington. — Ateivybės viršininkai apskaitė, kad pagal naująjį ateivybės įstatymą per metus tegalės į Jungtines Valstijas iš Lietuvos įvažiuoti tik 302 žmones; iš Lenkijos 8,872, iš Rusijos 1,792.

Bet bus Amerikon, be to, dar įleidžiama moterys ir vaikai (iki 18 metų) ateivių, turinčių pilnas popieras Amerikos pilietybės.

Chinai Pripažino Sovietų Valdžią

Is Pekino pranešama, kad Chinija, pagaliaus, padarė sutartį su Sovietų delegatais, kurių priešakyje stovėd. Karachan'as. Pagal sutartį, Chinai pripažįsta Sovietų Sąjungą ir užmezga plačius prekybos ryšius su Raudonąja Respublika.

Sovietų Protestas prieš Japoniją del Sachalino

Japonai uždraudė tyrinėti Amerikonų inžinieriam šiaurinį Sachaliną.

Sovietų valdžia pasiuntė Japonijai aštrų protestą, kad Japonų valdžia neleidžia Amerikos inžinieriam tyrinėti šiaurinę dalį Sachalino salos, įieškoti ten naujų kerosino versmių. Tuos inžinierius atsiuntė Sinclair'o žibalo kompanija, kuri turi padarius sutartį su Sovietais delei išnaudavimo kerosino versmių šiauriniame Sachalino.

Šiaurinė Sachalino pusė priklauso Sovietų Rusijai. Po Nikolajevsko susikirtimų tarp rusų ir japonų, Japonija, pasinaudodama tuo priekabi užėmė šiaurinį Sachaliną. Sako, užėmusi jį tik laikinai, kol bus išspręstas Nikolajevsko dalykas.

Tačiau dabar Japonai elgiasi šiauriniame Sachalino taip, lyg jis galutinai jiems priklausytų. Sachalinas yra nepaprastai turtingas kerosino šaltiniais, kasyklomis ir įvairiais kitais gamtos turtais.

Tarnaitė Pavogė \$25,000

New York. — Pabėgo H. Plaut'ų tarnaitė, pasivogusi deimantų ir kitų brangių daiktų už \$25,000. Plaut'ai gyvena po numeriu 150 W. 79th St.

LIETUVOS ŽINIOS

Buožės boikotuoja.

Mariampolė. — Mūsų apylinkėse, jei tik buožė patėmija labiau susipratusių darbininką, darbininkę ar mažą žemį, pradeda tokį boikotą. Buožės tokiems net maisto nepardavinėja. Ir visai kitaip jie gudrauja, kad kad tik apsunkt labiau susipratusių padėtį. Musų draugai tą viską mato, ir irgi gudrumo mokinasi.

Du veidai.

Keturvalakiai. — Keturvalakių parapijos vikaras kunigas J. rupinasi įtkiti kartu ir buožėms ir biednuomenė. Mažąžemiam kalba: Jums sunku gyventi, uždarbiai maži, maistas brangus, bet nenusiminkit, nes, girdi, krikščionys demokratai, esą, rupinasi vien jūsų reikalais.

Jie pravedė žemės reformą ir kitus įstatymus. Tik nemurmėkit prieš bažnyčią ir dvasiškiją, o visa bus gerai. Ir nemaža žmonių jis apgavo savo lapės kalba. Nuvykęs pas kokį šimtamargį buožė, tačiau, jis parodo tikrą savo veidą. Vieton darbininku draugu jis tampa jų didžiausiu priešu ir kalba:

"Valdžia ir stambieji ukininkai turi eiti išvien prieš darbininkus, mažinant algas ir ilginant darbo dieną. Organizuoju Lietuvos valstybę mums, girdi, buvo reikalinga savanorių kariuomenė ir biednuomenės užuojauta. Užtat mums reikėjo vilioti juos gražiais obalsiais. Dabar jau mes stiprūs ir galime jėga juos priversti buti pasklusniais darbdaviai.

Tokie pat ir visi kunigai. Biednuomenėi jie kalba gražius žodžius, o buožėms padeda tą biednuomenę smaugti.

Žalgijos darbų vaisiai

Kaunas. — Žydų darbininkų areštai kaip ir pasiėbaigė. Nuo areštų nukentėjo daugiausia Kultur-Lyga, ant kurios specialiai buvo padarytas puolimas. Kultur-Lygos areštuoti Centro Valdybos ir Kauno skyriaus nariai ir keliolika mokytojų Kaune, Ukmergėj, Panėvėžy ir kitur. Kol kas jie tebelaikomi kalėjimuose. Iš darbininkų organizacijų nukentėjo: Kaune Tarnautojų Profasjunga, kurios areštuoti du valdybos nariai, jų tarpe pirmininkas; Adatos ir Juodadarbių-Nešėjų Profasjungos areštuoti sekretoriai; Darbininkų Valgyklos areštuoti 2 tarnautojai (jų tarpe kasininkas).

Tarp areštuotų randasi nemaža ir komunistų priešų. Kai kurie iš jų dabar maino savo pažūras; kairėja. Žvalgyba pamokino juos. Seniau jie iš komunistų dažnai tyčiodavosi, dabar jau nesityčioja.

Pirmosios Popieros Nieko Nereiškia delei Ateivių Šeimynų

Washington. — Jeigu vyras turi tik pirmąsias Amerikos pilietybės popieras, tai jo moteris bei vaikai dar negali laisvai įvažiuoti Amerikon iš kitų šalių. Taip pat tvarkė Jungtinių Valstijų Augščiausias Teismas dalykė moteris ir vaiko rabino Art. Feldman'o. Jis turi pirmąsias Amerikos popieras. Bet teismas nusprendė, kad jo pati ir vaikas turi būt atgal deportuoti į Vengriją, iš kur atvyko į Ellis Islando prielauką (Amerikoj). Vadinasi, šeimynos vyrų, turinčių tik pirmąsias pilietybės popieras, paeina po tuo pačiu įstatymu, kaip ir šeimynos ateivių, neturinčių jokių Amerikos pilietybės popierų. Feldmano pati ir vaikas atplaukė Amerikon po to, kaip jau buvo tą mėnesį išsibaijęs nustatytas ateivių skaičius iš Vengrijos.

Trys Milionai Anglų Darbininkų ant Streiko Kranto

Londonas. — 3,000,000 įvairių Anglijos darbininkų reikalauja pridėti uždarbio bei pagerinti kitas darbo sąlygas. Eina derybos su darbdaviais. Tarpininkauja valdžia, norėdama išvengti streikų.

DIDINA LENKŲ ARMIJA

Lenkijos valdžia reikalauja, kad seimas leistų padidinti nuolatinę Lenkų armiją iki 850,000 vyrų. Dabartiniu laiku Lenkija turi 270,000 nuolatinų kareivių.

Muštynės Italų Seime

Roma. — Susikirto seime fašistai atstovai su savo priešininkais. Smarkiai apkultas pažangus atstovas generolas Bencivenga. Už tai generolas iššaukė į dvi kovą (duelį) smarkuolį fašistą atstovą Giuntą.

Popiežiaus Amžius.

Popiežium Pijui sukako 67 metai amžiaus.

Washington. — Šių metų balandžio mėnes. Jungtinėse Valstijose padaryta 5,324,931,500 cigarečių ir 532,533,500 cigarų.

Albany, N. Y. — Sukako 800 metų nuo įsikūrimo Albany'ies miesto, N. Y. valstijos sostinės. Bus šaunūs sukaktuvių apvaikščiojimai.

Japonas Išsiplovė Pilvą, Protestuodamas prieš Ameriką

Sako, Perdaug Jau Amerika Pažemina Japonus. Uždraudama Jiem Keliuoti į Jungtines Valstijas.

Tokio. — Vienas japonas nusizudė senovišku, istoriniu hara-kiri būdu: persiplovė sau pilvą skersai ir išilgai, idant užprotestuot

FRANCŪZAI PROTESTUOJA PRIEŠ LENKŲ TERORĄ

KALEJIMUOSE TRYS TUKSTANČIAI STREIKIERIŲ Politinius Kalinius Badu Marina ir Plaka

DAUGIAUSIA AREŠTUOTA VILNIUJ

Paryžius. — Lenkijos kalėjimuose sėdi daugiau kaip 3,000 streikierių, kaip "politinių" kalinių. O kiek dar sukimšta kalėjimuose komunistų? Kad papult Lenkijoj į kalėjimų, nereikia, pagaliaus, būti net jokių komunistu nei streikierių. Areštuojami žmonės už paprastą laisvamanybę, už apsvietos klubų organizavimą; kemsami į kalėjimą lietuviai, žydai, ukrainai, baltgudžiai vien tik už tai, kad jie pareikalauja teisių savo kalbai arba savo tautybei.

Darbininkų unijų svetainės uždarytos; gatvėse laikyti susirinkimus uždrausta; darbininkų spauda panaikinta.

Pirmosios Gegužės Areštai.

Pirmoj Gegužės padaryta visa eilė masinių areštų. Areštuojami darbininkai būvo įtariami, kaip Sovietų "šnipai". Daugiausia areštų įvyko Vilniuj ir Varšuvoj.

Kalinių Kankinimai.

Politiniai kaliniai ir streikieriai kalėjimuose be jokios priežasties vėzdais daužomi ir bizūnais plakami. Ant politinių kalinių užsiundomi kriminalistai kaliniai, kurie atvirai plėšia politiniams drabužius ir šiaip daiktelius. Už mušimą politinių kalinių kriminalistai gauna tik pagyrimą iš kalėjimų viršininkų.

Badu Marinami.

Politiniai kaliniai maitinami vien tik prasmirdusiais, prarūgusiais batviniais, prasčiau už kiaules. Nešvara didžiausia. Blakės, utėlės, ir kiti vabzdžiai kalinius iš proto varo. Politiniams kaliniams neleidžiama matytis su atsilankanciais giminėmis, draugais bei pažįstamais; visai neduodama muilo, jokių knygų nei laikraščių.

Kalinių Bado Streikas.

Krakove, Lemberge ir Lodzjuje išėjo į bado streiką keli šimtai politinių kalinių, reikalaudami: apvalyti nuo brudo kameras, syki

Darbininkai Visų Šalių, Vienykite! Jūs Nieko Nepralaimėsite, Tik Retėžius, o Laimėsite Pasaulį!

per savaitę apmainyti baltinius, duoti syki per savaitę nusimaudyti, leisti politiniams pasimatyti su lankytojais, prižiūrėti sergančius kalinius, duoti popieros ir pašėlį, suteikti teisę šio to pasiskaityti, pagerinti maistą ir tt.

Žymūs Francūzai Protestuoja prieš Politinių Kalinių Kankinimą ir Terorą.

Prieš tokį persekiojimą darbininkų, kitataučių ir pažangesnių darbininkų aštriai užprotestavo 26 žymūs francūzų politikai, visuomenės veikėjai, rašytojai bei mokslininkai. Be kitų, protestą pasirašė Paul Painleve, buvęs Francūzijos ministeris; Ed. Herriot'as, vadas radikalų-socialistų, kurį prezidentas Millerand'as pakvietė suorganizuoti naują Francūzų ministerių kabinetą; garsus rašytojas Romain Rolland'as ir kiti. Tas protestas buvo išleistas pirmąskutinių rinkimų Francūzijos seimo. Proteste išdėstyti visi kaltinimai, kurie įaminėti šioje žinioje.

Sovietai Būk Išsprogdingę Rumunų Amunicijos Sandėlių

Rumunija kaltina tariamus Sovietų agentus, būk tai jie išsprogdingę didelius ginklų ir amunicijos sandėlius Bukarešte, Rumunų sostinėje. Per amunicijos eksplozija žuvo daugybė armotų kulku, kurios neseniai buvo pargabentos iš Austrijos bei Francūzijos. Ta amunicija buvo vyriausiai taikoma prieš Sovietų Rusiją. Rumunų vyriausybė daro masines ablavas nužūriumu rusų, gyvenančių Rumunijoje.

Rumunų Amunicijos Eksplozijoje Žuvo 40

Bukareštas. — Per eksplozija ginklų bei amunicijos sandėliuose užnušta 40 žmonių; nuostolių pasidarė \$2,610,000.

Kaizeriniai Norėjo Patraukti Savo Pusėn Vyriausią Vadą Vokiečių Armijos.

Berlynas. — Generalas von Seeckt'as, Vokiečių armijos vyriausias komandotojas, liūdijs, kad kaizerininkai kvietė jį sukilti prieš respublikos valdžią ir stoti į kara už gražinimą kaizerio valdžios. Bet jis esąs ištikimas respublikai.

Amherst, Mass. — Kuomet 15 metų vaikas Ronaldas MacDonald'as užmušė savo mokytoją ir liko suimtas, jo tėvas už poros dienų išėjo iš proto.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ
 Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
 Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
 Telephone Stagg 3878.
 Yearly subscription rates in U. S. \$6.00; foreign countries — \$8.00
 Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.
 Kaina Suvenyose Valstijose ir Kanadoje—metama \$6.00; pusel metų \$3.00; trims mėnesiams—\$1.50. Kitose šalyse: metama \$8.00; pusel — \$4.00; Brooklyne per pašta siunčiant metama \$8.00; pusel metų—\$4.00.

INKVIZICIJA LIETUVOJE

Dabar mes jau turime apipilnių žinių apie pirmąją gegužės Lietuvoje. Pasiremiant tomis žiniomis tik vieną išvedimą tegalima padaryt: nepajęgt Galvanausko ir Vailokaičio valdžiai paklupdyt Lietuvos darbininkus. Dainuodamas Internacionala, darbininkų minios pasirodė demonstracijoje Kaune. Prieš juos sukilo policija, žandarmerija ir žvalgyba. Ramiai maršuojančius darbininkus pradėjo žudyti. Daugelį jų areštavo. Paskui sužvėrėję žvalgybininkai teriojo savo aukas Kauno bastilijoje. Areštuotus mušė šampolais, rovė plaukus, spardė.

Šiauliuose gegužinė geriau pavyko. Ji virto ten tikrai revoliucine švente ne tik prieš valdžią, bet ir prieš socialdemokratą. Komunistų partija viešai pasirodė su savo revoliucinėm emblemom. Tik po viskam policija atsiryjo areštais.

Pasirodo, kad švest pirmąją gegužės nevalia Lietuvoje, kaip nevalia nei užsimint apie teises darbininkų spaudai ir organizacijoms. Dėl to visko, Maskvos "Pravdoje" rašoma: "būti vergu yra nelaimė, bet būti vergo tarnu yra ne tik nelaimė, bet ir pažeminimas. Nuo to momento, kaip godi Antantės akis maloniai prasišėpė Lietuvai, Lietuva tarytum lygsvaros neteko. Ji virto tarnu Lenkijos. Tuomi Galvanauskas ir jo klerikalinė partija nori sustiprinti draugingumo ryšius su viešpataujančia Vilniuje lenkų šlehta. Galvanauskas nori atsiekti to, kad širdį veriantį šauksmai Lietuvos kalėjimuose nustelbtų nenutylančius šauksmus kankinamų ponų kalėjimuose darbininkų ir valstiečių." Toliau Maskvos "Pravda" pažymi, kad reakcija Lietuvoje ypatingai įsigalėjo, kuomet Antantė padovanojo Lietuvai Klaipėdą. Tarnauja bestijos savo ponams. Maskvos "Pravda" ant galo priduria: "Galvanauskas tur būt užmiršo, kad greta Lietuvos gyvena bolševizmo paliausotas nuo caro jungo Rusijos darbininkas ir valstietis, su kurio nuomone Galvanauskui reikėtų skaitytis. Tie darbininkai ir valstiečiai savo laiku nesigalėjo simpatijų Lietuvos liaudžiai, kuomet ją puolė plėšikiška šlehta. Jie ir dabar negali tylėt, kuomet Galvanausko ochranka savo inkvizitoriškais eksperimentais kankina Lietuvos bėduomė."

Ką ji tai atsakys Kauno budeliai? Mes, Amerikoje, jį tai atsakysime protesto mitingais ir dar didesniu rėmimu revoliucinių Lietuvos darbininkų.

APŽVALGA

TAUTININKAI APIE VIENYBĖ SU SOCIALISTAIS.

"Vienybė" nesitveria džiaugsmu del socialistų nuolatinio šliejimosi prie buržuazijos. Ji atvirai sveikina jų susigimimavimą su liberalais (t. y., buržuais). Girdi:

"Kadangi abi tos sriovės pamerkia išdidų ir nenaudingą privatinį valdymą pramonės ir gamtos turty, todėl nesistebėsime, kad Anglijoje ir Francijoje, taipgi Vokietijoje, socialistinės partijos šeriasi į liberalines, o šios artinasi programė prie socialistinių."

Mes tą senai sakėme, o tačiau už tai ant mūsų labai pykdavo abiejį, ir socialistai ir tautininkai.

KRIKŠČIONISKA LOGIKA

Kunigų "Draugas" užsimanė sukribikuoti Anglijos komunistus, ir kad jau peria jiems kailį, tai peria. Girdi, jie nori nūgrauti dabartinę valdžią ir pastatyti naują, proletariato valdžią. Tai, žinoma, kunigams baisus dalykas. Todėl reikia komunistus ir pakolioti ir "pamokinti." Klausykite:

"Bet norint namą pastatyti, jo negriaunama, o vien geresnę tvarką įvedama."

Visųpirma, šitas sakiny toks gramozdiškas, toks supintas, taip neaiškus, kad, rodosi, rašytas visai negramotno žmogaus. Matyt, "D." norėjo palygint seną namą prie senos valstybės, ir statymą naujo namo prie statymą naujos valstybės. Tuo budu ve ką ištikro reiškia šita kunigų "Draugo" filozofija: Žemės savininkas, norėdamas pasistatyt naują ir gražų namą, neprivalo griauti senąjį laužą, kuris gyvenimui nebenaudingas ir tiktai vietą turi užėmęs. "D." jam neleidžia, nes, girdi, negalima griekas! Ne, savininkas negali jį griauti. Jis turi arba ant senojo statyti naują, arba senąjį apsilopyti.

Tai ištikrųjų kunigiška logika. Ir jeigu tasai žmogus pabandytu sugriaut senąjį laužą, tai jį "Draugas" paskelbtų "katarzinku", "paleistu kriminalistu", kaip kad jis padaro su Rusijos bolševikais, kurie nuvertė caristinę valstybę ir

"KETURI VĖJAI"

Arba Lietuviški Futūristai

Mūsų, marksininkų, duodamas visuomenės struktūros analizas pasityrtina ne tik socialinio gyvenimo faktais, bet taipgi ir visais visų rūšių pastarojo gyvenimo antstatais: mokslu, menu, ir tt. Kapitalizmo vystymasis visose šalyse iškelia ne tik atatinamą politinę santvarką, bet ir panašius ideologijos reiškinius. Vienokis pamatas—vienoki ir ant jo iškilę ideologiniai stogai; bet kaip kiekvieni šalyj del visos eilės antraieilių dalykų, priešasčių, tas vienos medžiagos pamatas būna daugiau ar menkiauo sutręšęs, vienai ar kitaip sulipytas, grynas ar su priemaisomis taip ir ideologiniai antstatai, ir mums čia rūpimasai menas įgauna taipgi tai šaliai charakteringų požymių.

Nuo bendro kapitalistinio gyvenimo neatsilieka ir Lietuva ir jos literatūra. Lietuvių literatūroj jau mes šiandien turime visas trūnijančios kapitalizmo galdynės formas: dekadentus, simbolistus, imperialistinius realistus ir tt. Tik kadangi jie visi nedidelę daugiau smulkiai buržuazinę Lietuvos išdygę, tai aiškus daiktas, kad mūsų literatūrai tenka tik pamėgdžioti, giedoti paskui, kai kada metais ir dešimtmečiais atsiliekant — senąsias stipresnių kaimynų giesmes, senąją miščiūnišką melodiją. O kad neišrodytų jau taip perdaug nuvalkiota, tai mūsų poetai ir kiti plunksnagraužiai turi savų lietuviškų blizgučių pagražinimui. Juk "Lietuva iš praeties savo stiprybę semia". Šitie senovės pušvėnai, būtosios ar nebūtosios pasakos — kiek tai medžiagos pridengti savo "simbolistinį" tuštumą. O jei ne—tai užtenka visokiems Baliaus Sruogoms paprastų smilčių jį skaitytojų akis paleist—nebus matyti, kad viduj tuščia.

Trūko pas mus dar kol kas futūristų. Bet mes neabejojome, kad jie pasirodys. Ir štai dabar jau turime jų "Keturi vėjus", prieš kuriuos dar buvo pasiūstas "Keturių vėjų pranašas" — išreklamuoti pačius vėjus turbūt.

Taigi turime jau ir savų lietuviškų futūristų, su visais futūrizmo požymiais. Nenagrinėdami šioj apžvalgoj plačiau futūrizmo esmės (kas reikalauja platesnio straipsnio rėmų), pažiūrėkime tu "Keturių vėjų". Visas "Keturių vėjų" turinys, tai kaip paprastai pas lietuvius — pamėgdžiojimas kitų šalių futūristinių staugimų, o ypatinagai—rusų futūristų. Tik pamėgdžiojimas pusantradesimčio metu atsilikęs — ne dabartinio revoliucijos Majakovskio ir "Lefo" (kairiojo fronto menininkų organo), o Majakovskio prieškarinio, prieškarinių futūristų deklaracijų. Jeigu pora dešimčių metų atgal tokios deklaracijos ir kiek tiek jaudino kurčios reakcijos atmosfera, tai šiandien, kuomet tūkstantčius kartų garsiau skamba klasių kovos ginklai, tokios deklaracijos atrodo perdaug naiivos, jei po jomis nepadedamas tasai klasių kovos pagrindas. "Keturi vėjai" nori ardyti dabartinės Lietuvos sutrūnėjusią tylą, snaudulį, supelėjimą. Tik kaip ir visi buržuaziniai menininkai, jie nepajėgia ir nenori surasti tikrąją priežastį to gyvenimo supuvimo, nesiima jį šalinti vienintėliu būdu, koku

įsteigė proletariato diktatūra. Šita "D." mali-malienė, apie Anglijos komunistus kuoaishkiausiai parodo, kaip bejėgiai yra krikščioniški plepalai prieš gelėzinę komunistų logiką.

tik ir tegalima jį šalinti. Jie nemato klasių kovos. Jie nemato, kad tik proletariatu laimėjus ir Lietuvoj bus laisva ir naujojo meno kūryba. "Keturiuose vėjuose" to, kas kurį laiką sudarė Rusų futūristų socialinę refkšmę — agitacija už proletarinę revoliuciją — mes ir su mikroskopais nerastume. Rusų futūristų buvo tame jėga. Lietuviški gi futūristai, pasiskoling iš anų tik grynai formale pusę — pasilikę jokios socialinės reikšmės neturi, savo kaukėmis niekam nebaisūs; iš čia, norėtų ar nenorėtų to patys "Keturių vėjų" pūtėjai, jų visa socialinė reikšmė yra tik kurenti tų pačių sočiųjų, lašiniams apaugusių Lietuvos piliėčių dirksnius geresnio apetito sudarymui. Šiurkštus kutenimas tam reikalui dar geresnis, nei švelnus. Jeigu visuose 64 puslapiuose "Keturių vėjų" ir rastume vieną kitą pažangesnę, visuomeniniai drasesnę mintį, tai finai tačiau įpinta į tokius futūrist. Įgimtus galvosukius, kad joks darbininkas, joks eilinis skaitytojas jos iš ten joku būdu neišgriebs.

Tai tokia visuomeninė "Keturių vėjų" reikšmė. Lietuvos darbininkų klasiės kovai jie tuo tarpu beveik jokios reikšmės neturi. Veltui jie sakosi rasiu "sau dirvos 3,000,000 krūtinų" "ten, kur išdirbtose pievose vėjai javus siūbuoja, kur dunda garvežiai, kur užia dirbtuvės". ("Keturių vėjų" pusl. 4.) Ne iš to galo jūs, "vėjaveikiai", pradedat toms "meno alkanoms minioms" dirbti. Šiandien Lietuvos darbininkų klasei reikalinga ne "žodžio kultūra" ir ne "konstruktyvizmas", bet kova, klasių kova, už proletariato išsiluosavimą. "Keturi vėjai" prie tos kovos ne tik kad neprideda, bet tik spengdami ausyse savo "literatūrinio revoliucionizmo" klaidina ir apdumia darbininkų sąmonę ne ką menkiauo už simbolistų Sruogų "smiltis" ir Kiršų "aidužius". Geriausiu atveju — tai "Keturi vėjai" darbininkų masių savo turinio ir formos painumu—visai nepasieks. Pasiekę gi—savo Kristaus ir kitų šventųjų mūkutėmis, kurios vienos ir tepuošia "Keturi vėjus", paveikslais — patiks tik davat-koms. Darbininkų klasei ne tik šios "kryžiaus kančios" yra svetimos ir reakcinės, bet svetimos ir Butkų Juzės eilės, kur jis kaž ką tokio panašaus į valstiečių revoliuciją skelbia per Kristus ir Magdalenas.

Tai kas gi ištikrųjų "Keturi vėjai"? Mūsų nuomone, jų norus, uždavinius ir priežastis atsiradimo pasako vienas iš "Jau natvės mityba". Savo socialine kilme ir padėtimi tai yra smulkiosios miesto bei kaimo buržuazijos vaikai, pasiekę šioki tokio mokslo, kitas gal ir universiteto suolo matęs, bet kuriuos dabar Lietuvos buožinę sočioji buržuazija irgi nelabai glosto:

Kur nueisi, špygą gausi. Visos tetos, visi ponai: Nejtiksi, nepaklausai, sako apie save "Keturių vėjų" atstovai. Tai įvairūs smulkūs valdininkėliai, studentai, smulkioji inteligentija, lumpen-inteligentai, t. v. "bohema", iš kurios visuomet ir išsur futūristai savo dalyvius semia ir kurios ideologija, miestų gatvių inteligentų ideologija jie reiškia. O toji ideologija—nepakęsti esamosios tvarkos visa savo dūšia, frankyti karčiamoj kumščiomis į stalą, taršyti savo "keturiais vėjais" sočiųjų buožių stogus, bet... bet tuo tik ir tenkintis. Kodel? O štai kodel:

Jaunos dienos suskaitytos, Laukia—vėlinias žino kokias! Šaukia tas pats Pranas

Morkus, ūzdamas šmuklėj, apsikabinęs "mylimą mergičką" ir gerdamas stikliuką. Čia jis giliai pagavo šių laikų ne vien sočiosios buržuazijos, bet ir savo — smulkios buržuazinės inteligentijos nuotaiką ir nuojautą. Jų viešpatavimo, buržuazijos dienos jau suskaitytos. O laukia — iš kur jiems, nieko bendra neturintiems su darbininkų klase ir jos kova, žinoti, kokios dienos laukia Lietuvos gyvenimą? Tik vienas proletariatas ir tie, kas draug su juo eina ir kovoja — tik jis vienas neturiko nusiminti ir kvailai karčiamose daužytis. Jam netenka karčiamoje prie stikluko

...užmiršti kiaurus lopus Nors trumputei valandėlei, kadangi jis žino savo tikslą, savo ateitį ir už ją kovoja. Nestebu tat, kad kilnesnieji futūristų, pasidaužę, pasitrankę ir vis tik nieko nenugąsdinę ne "spiauja į viską" ir nesako, kad "pasaulj tik monai", kaip kad Pranas Morkus iš "Keturių Vė-

jų", bet pradeda akyliau į gyvenimą žiūrėti, ir pagauti darbininkų revoliucinės kovos savo ūpu stengiasi prisilieti prie jos. Taip atsitiko su daugeliu mūsų futūristų, priešaky su V. Majakovskiu, taip, galima spėti, atsitiks ir su kai kuriais dabartinių "Keturių vėjų" šulais, kai Lietuvos proletariatas pasidra neturintiems su darbininkų klase kaipo nugalėtojas buožiniai klerikalinės buržuazijos. Tik, žinoma, liet. futūristams bus tai kur kas sunkiau atlikti, nes jie yra "vėjaveikiai"—smulkiai buržuazinės, valstietiškos Lietuvos futūristėliai, o ne didžmiesčio gatvių ūzimo vaikai buržuazinės, valstietiškos tose pačiose gatvėse tikrąją proletariato kovą pamatyti, pajauti?!

Savo politiniais nusistatymais, kiek tai matyti iš "Keturių vėjų" dalyvių vardų (o anaipol ne iš žurnalo turinio, apie ką jau mes kalbėjom) — tai yra prisiliejėliai įvairių Lietuvos smulkiai buržuazinių

socialistinių partijų, pradedant valstietiška liaudininkais (o dar ir dešimtiniais) ir baigiant kairiaisiais eseriais ir socialistiniais demokratais. Ir šis dalykas reikalauja, kad "Keturius vėjus" ir kūr darbininkų klasei būtų toli šaukia.

V. J. J. (Bus daugiau.)
 *) Ne be pamato ir A. J. "Laidotuvėse" draug su visais pažija, krimpdamas į pastarą, kina:
 "Gyvieji!
 O jūs ar ne laivai,
 Ar ne gyvieji pavieniai?
 Ar ne jėgų dvina klypanti
 vėse
 Vaidnuokite pavirtai!
 Mirki, tai mirki!
 Kasikit žemėna grūdas,
 O tai dar gyvent pavirtai?
 O gyventi jau neretai, ne jau
 "Pradedu dvioti laimę,
 Gėmia many kilmęjį mūšiamą
 Reikia, patys faktoriai
 savo galę.

MEŠKINO GLĖBYJE

APYSAKA

SENAS VINCAS

(Tąsa.)

Vinceliui tinkamai dėdei padėkavoju, visi suėjo į stubą ir sėdo vakarienai. Čion Vincelis išpasakojo, kodel jis apleido juos, kur buvo, ką veikė ir kokiose aplinkybėse gyveno. Kada papasakojo apie žaš, kuri kirmyja švento Jono pilve, visi pasileido juokais, o dėdė net pilvą susiėmęs juokėsi. Paskui papasakojo savo nuotikį pas motiną, kurio dėlei visi giliai užjautė Vinceliui, o dėdė, išsiėmęs iš kišenius iš avino mažnelės padirbtą piniginę, išėmė vienlentę penkrubinę, padavė Vinceliui ir tarė:
 "Ve tau, nabagėli... Nėmanyk, kad tas skaitysis į tavo algą. Tikiu, kad būsi toks geras, kaip kad buvai ir rūpestingai atliksi savo pareigas."
 "Nereik, dėdyte. Aš užsidirbsiu." Atstumdamas pinigus, spyrėsi Vincelis.
 "Kvailiuk", įsikisė teta. "Imk, kad duoda. Kad tas negimty, kas duodamas neimty."

"Labai ačiū, dėdei ir tetai!" Šiuos žodžius ištarus, Vincelio akyse pasirodė džiaugsmo ašaros, bet jos vėl pranyko tarp blakstienų ir jo veidas nušvito, tarsi linksma pavasario diena. Pavakarieniavę, pasikalbėję, pajukavę, visi nuėjo į savo pailsio vietas. Naktis laikė apglėbusi viską savo liūdname tykume, bet Vinceliui ji atrodė minkšta, švelni, jauki ir maloni naktis.

Dienos slinko savo lėta eiseną viena paskui kitą. Vincelis su savo dviem broliais-piemenukais, sekančiais paskui jį, įkopte pilnam žydėjime į jaunikačio dienas ir plaukė per jas, tarsi erelis, išskėtęs sparnus augštoj padangėj, nepaisydamas audrų.

Audra Prisiartina.

Kaip visi jaunikačiai, taip ir Vincelis, paskendo su kūnu ir siela kaimynų Onytės mėlynose, kaip dangus akyse; pražydusioj, kaip kvietkelis jaunystėj; geltonuose, kaip vaskas plaukuose ir nekaltoj jos širdyj. Išimylėjo taip, kad kurią dieną negalėdavo jos pamatyti, išeidavo už kluono ir žiūrėdamas Onytės trobų link, tarsi šuo prieš mėnulį, surgindavo:
 "Pasakyk, panytėle, ar tu mane myli?"
 "Taip daug kartų tavęs klausiu, o tu dar vis tyli."
 "Pasakykie, nekankykie, nes man širdis plyšta."
 "Kurią dien tavęs nematai, man dienos paillgsta."
 Būdavo ir taip: Reik mėšlas išmest iš arklidės, Vincelis paima šakę ir pakavoją, paskui atėjęs pas dėdę sako:
 "Ar neturėjai, dėdyte, šakės?... Reik mėšlas išmest, o šakė tarsi į žemę įlindo. Kiba bėgsiu pas kaimynus pasiskolinti."
 "Gerai, gerai, Vinceli... Oi tos šakutės, šakutės", mirtkelėjęs akia, paaimanuos dėdė.

Nors Vincelis buvo išimylėjęs į Onytę iki ausų, bet jį tarsi kirminas krinto ir jis tankiai labai liūdnu tonu niūniuodavo ve kokią dainelę:

"Juk ji turtinga, o aš prastas. "Argi galėsiu jai patikti?... "Kaipo kad menkniekis koks rėstas. "Jokio išpūdzio jai palikti."

Laikas bėgo, tarsi upeliu kristoliant vanduo ir Vincelis su Onyte, tarsi dvi le vytytės, nardė, tai pasinerdami, tai vėl dami ant vandens. Daug kartų pasistatė taip, kad atėjo žvejai, sudrumstė vandenį ir norėjo sugauti Onytę, bet ji tik šmaikstė ir išneria pro tinklą ir vėl laisva.

Vieną naktį, Vincelis su keliolika savų draugųėjo iš Prūsų su kontrabanda, ir puolė juos abiesčiai, jie išnešė dalį kontrabandos ir paslėpė krūmuose. Vincelis, žuvį iškorę, parlėkė pas dėdę, prisiliejė jį ir kvapą vos atgaudamas pradėjo:
 "Dėdė. Didelė dalis kontrabandos po sumesta į krūmus, kurių tarpe neturėjai ir literatūros randasi. Galima tikėtis, kad dienos šivesioj viskas taps atrasta... Galima daryti?..."

"Ar jau abiesčiai aptilo?"
 "Viskas tylu, kaip grabė."
 "Ar nesuėmė nė vieno?"
 "Ne."
 "Paimkite arklis ir išvežkite."
 "Gerai, dėdyt."

Vincelis su pora gerų arklų ratus su pora tvirtų vyrų prie savęs, prisitarė prie krūmų ir pradėjo krauti mantą. Tarpu tarp lig perkūnas trenkė jiems į ausis laisvą sas:

"Stoi!... Trivoga!..." Pykšt, pykšt, pykšt, pasigirdo šūviai.
 "Bėkite juodu ir pasakykite dėdei, kad jis visą kaltę suverstų ant manęs!" prabėgė sė Vincelis.

Subėgo raiti abiesčiai, suėmė arklis kontrabandą, Vinceli, parsivarė visus į kluoną, pastatė prieš vakmistrą ir tas pradėjo klausinėti:
 "Kaip tu, kalės vaike, vadinie?"
 "Kalės vaikas", atsakė lietuviškai Vincelis.

"Taip ir užrašysime. A keno tie arkliai ir vežimas?"
 "Nežinau."
 "Kaip tai?..."
 "Aš juos pavogiau."
 "Kakė... Taip ir užrašysime."
 "A kur tu gyveni?"
 "Visur."

"Taip ir užrašysime. Veskite arklis ir tą kalės vaiką į tamožnę!"

Du raiti abiesčiai pirmą, du iš kito kos, vienas kėravoja arklis, du sėdi paskui Vincelio ir varosi Naumiesčio link. Įsėmė į plentą, kuris vingiuojasi augstu Sešupės krantu. Kada vežimas prisitartino ties rauriausia tarp plento ir Sešupės vieta, Vincelis, sėdėdamas nei Kristus tarp dviejų arklų, surinkęs visas savo pajėgas, traukė alkūnėmis ir abudu abiesčių, kuriuos nusirito vienas į vieną kitas į kluoną vežimo. Vincelis šoko iš vežimo ir staiga galva nusiragožiavo nuo stataus Sešupės kranto žemyn, supliuskėjo vanduo ir jį dingo nakties tamsumoje.

Didžiojo New Yorko žinios

Jaunuolių Tėvams.

Sį vakarą įvyksta Ateities Ziedo Draugijėlės susirinkimas "Laisvės" svetainėje, 7:30 val. vakare.

Į šį susirinkimą pasistengkite ateiti visi Draugijėlės narių tėvai, nes bus rinkimai įvairių komisijų ir apsvarstymai įvairių kitų reikalų.

Komisija.

Darbiečiams.

NEPAMIRŠKITE, kad seređoj, 4 d. birželio (June), bus svarbus Darbininkų Partijos L. Sekcijos 1 kuopos susirinkimas, "Laisvės" svet., 46 Ten, Eyck St. Pradžia 8 val. vakare.

Draugai, ateikite visi ir į paskirtą laiką, kad daugiau reikalų būtų galima atlikti. Kaip žinote, kad keli klausimai liko neapsvarstyti nuo pereinamo susirinkimo, o jų atsirado dar ir daugiau. Būtų gerai, kad ateitų ir tie, kurie supranta darbininkų reikalus, bet dar nepilguli Darbininkų Partijoj, kad neilgintų ir prisirašytų.

Sekretorius.

(131-133)

Iš Aido Choro Susirinkimo.

27 d. gegužės, "Laisvės" svetainėje, buvo choro susirinkimas. Prisirašė pora naujų dainininkų. Smagu žymėt, kad proletarinės spēkos, kaip dainose, taip ir politinėse arenose, glaudžiasi prie saviškių. Tą turėtų atlikti ir kiti rankpelniai. Organizuotas kūnas visada ir visur drėčiai laikosi. Jaunuoliai ir jaunuolės, rašykites prie Aido choro; be dainos gyvenimas nuobodus...

Pačių aidiečių irgi buvo nemažas skaitlis; mat, visi rūpinasi daile, jos grože ir kokį smagumą ji teikia, kuomet susirinkusiems darbininkams harmoninga melodija užtraukia linksmą dainą, o toji daina priduođa visiems daugiau ūpo kovojančiai dirbti vargulių nauđai su šypsa ir smagumu.

Šiame susirinkime tapo perskaityta Proletarinio Meno Sąjungos konstitucija, ir, išėmus viena paragrafa, likosi priimta vienbalsiai. Tiesa, apkalbant galutinai prisidėjimą prie minėtos Sąjungos, buvo išreikšta mintis sekamoji formai: kada mes prisidėsime prie Sąjungos, mokėdami penkine metiniu duokliu; jos tikslas yra platus: leisti scenos veikalus, steigti studijas mokinimosi dailės srityje visais atžvilgiais, spaudinti gaidas visokiems orkestrams. tada nebus kreinama tiek dėmesio į choriškas dainas. Bet išreikšta mintis taip ir pasiliko; nedarvta jokio sprendžiamo siekinio.

Mūsų choristai nesutiko su tuo paragrafu, kur kalbama, kad Sąjungos viršūnė, matydamas reikala, gali uždėti nepapratus mokesčius. Čia balsavimas nuėjo priešingon pusėn, vaduocijantis tuomi, kad penkinės pilnai pakanka.

Nuata vieniems Aido dainoriams ir dainoroms turėti dešiu išvažiavimą kur nors minko lauke.

Choro K.

Išsoko pro Langą.

Ula našlė Anna Alagna, 37 metų amžiaus, motina keturių kėdikų, 71 Van Brunt St., nakčia išsoko ant gatvės nuo trečių lubų ir mirtinai susižeidė. Pėtnyčios ryte, 3:30, policamas ją rado paplūdusia kraujuose. Ji nuvežta ligoninėn, bet maža viltis pasveikimui.

Pasirodė, kad moteris labai

skurdžiai gyveno ir iš to skurdžio priėjo prie saužudystės.

Tuo tarpu Rockefelleris milijoną dolerių paskyrė metodistų bažnyčiai. Kapitalistai nežino kur pinigų dėti, o vargšai darbininkai ir darbininkės žūdosi, neturėdami duonos ir negalėdami žiūrėti, kaip jų kūdikiai badauja.

Britva Supiaustė Merginai Veida.

Barzdaskutyklos savininkas Frank Pinzotta, 208 Graham Ave., Brooklyne, buvo įsimylėjęs į merginą Elizabeth Ingolia, 19 metų amžiaus. Bet pastaroji atsisakė vesti. Tuomet susitikęs ją ant kampo Graham Ave. ir Siegel St., išitraukė britvą ir supiaustė veidą.

Mergina nuvežta ligoninėn, o užpuolikas suareštuotas. Pas jį kišeniuje buvo ir revolveris.

Skaudi Kriaučių Padėtis

Senai kriaučiai matė tokią bedarbę, kokią paskutiniu pusmečiu turėjo pergyventi. Mažai rasime kriaučių, kurie per paskutinius šešis mėnesius gavo progą bent du mėnesiu pilnai išdirbti New Yorko markete; daugumas šios pramonės vyrų ir moterų teišdirbo tris-penkiems savaitėms; gi nemažas skaičius darbininkų negavo progos višiška dirbti. Skaudu pamąstyti, kokiose sąlygose bedarbiai turi gyventi.

Pašelpa.

Veiklesnieji unijos nariai, stovėdami priešakyje organizacijos, keli mėnesiai tam atgal permatė, kad ateina darbininkams skaudžius valandos. Pildančioji Taryba daug vėlybos nakties valandų praleido mąstymui ir diskusijoms, kaip pasitikti tą krizį, kaip jį pergyventi; kaip išlaikyti organizaciją cilybeje ir kaip padėti mūsų žmonėms pergyventi šią skaudų laikotarpį. Nepaisant visokių planų ir mikių vartymosi, viena išėtis teliko—duoti žmonėms tiesioginiai finansinę paramą. Kuomet Pildančioji Taryba iškėlė unijos susirinkime pašelpo klausimą, ant nelaimės ir šitoj skaudžiausioj valandoj pasitiko priešinginkų. Nesinorėtų taiti minėti, bet kadangi tai menševikų taradaikai nėra ribų, tai ir nenoromis prisieina pažymėti. Jie išėjo piestu prieš sumanytą žmonėms duoti pašelpą, bet nelaimingi Donkišotai nusilaužė ragučius ir susirinkimas beveik vienbalsiai užgyrė P. T. sumanytą duoti pašelpą paskolos keliu. Per paskutinius porą mėnesių nemažas skaitlius kriaučių gavo pašelpą ir jau virš trijų tūkstančių dolerių yra išmokėta.

Demoralizatoriai.

Tokiu krizio metu yra labai lengva bile kam drumsti vandenėj suvargusių žmonių ašarotame upelyje. Tautiški ponaičiai kontraktoriai, užsidarę dirbtuves, nei nebandė dirbti vasariname sezone; kai kurie visiškai pardavė dirbtuves ir laukia žieminio darbo. Mat, vasariname sezone nėra tiek pelno, kiek žieminame. Parduavė jie dirbtuves dar ir tuo vaduodamiesi, kad apeiti unijos patvarkymą — "Kas nedirbs vasarinio darbo, tas negaus per penkius metus nei žieminio". Kontraktorių "advokatas" storpilvis žino ką daro. Tai kas, kad darbininkai vargsta, bile kontraktoriai šandien gerai. Bet prieš rytojų jie stovi apjaikę.

Reikia žymėti faktą, kad kontraktorių machinacijom pasisekė nešti kriaučiuose demoralizacijos. Tuo pačiu tarpu jie padrodė savo didžiausią ignoranci-

ją supratime pramonės marketo: niekuomet nebuvo tiek pažeista lietuviškų buržuazijos vystymosi dirva didžiajame New Yorke, kiek paskutiniame pusmetyje. Lietuviškai kalbant ir būg gaminimo pramonėje proletaritas skaudžiai nukentėjo, bet jis neišnyko. Tačiau lietuviška buržuazija gaišta ne savaitėmis, bet valandomis.

Kontraktoriai gali didžiutis dar tuomi, kad jie turi kriaučių unijoje neskaitytinga, bet veiklą pūreji tautiško socializmo, kurią mikliai moka nešti demoralizaciją unijos eilėna šiuo krizio metu. Bet jie nieko negali atsiekti, neigi kuomi pasirodyti, neskaitynt to, kad jiems pasitaiko susirinkimuose sukelti triukšmelį ir riebiąs žodžiais išplūsti unijos darbuotojus komunistus, tai viskas. Bet tuomi jie kasdien vis labiau save nusimaskuoja ir tas kriaučiams bus labai ant naudos.

Laikraščiai.

"Keleivis" su "Vienybė" dažniau papliurpia apie Brooklyno kriaučius. Vienas iš jų sako, kad komunistai nukramtė kriaučiams algas ir tiek toli žengia, kad atvirai agituoja už openšaperių idejas, būk skebšapėse geriau dirba, daugiau uždirba ir geresnes sąlygas turi. Antras ty šlamštų gailiai verkšlena, kad komunistai neleido kontraktoriais perdaug darbininkams algas nukramtyti, todėl lietuviai nedirba. Bet nei vienas, nei kitas tikrųjų priežasčių nemato, arba, geriau sakant, nenori matyti. Nei vienas, nei kitas apie kontraktorius nei gu-gu, tartum jų ant svieto nėra. Visame kalta komunistai ir pati unija. Pagaliau, kogi iš tu buržuazinių geltonlapių norėti.

Ateitis.

Iš visko atrodo, kad krizis eina prie užbaigos. Nors lėtai, betgi kriaučių padangė šviečia, dirbtuvės viena po kitą pradeda dirbti ir už savaitės, kitos, veikiausiai, dirbsime visi. Tiesa, lietuviškės dirbtuvės sumazižo ir, veikiausiai, negalėsime visų lietuvių darbininkų sutalpinti lietuviškose dirbtuvėse, betgi nėra abejonės, kad žieminame sezone lietuviams bus daug lengviau prisitaikyti žydų-italų dirbtuvėse, negu kad galėjome prisitaikyti vasariname darbe prie svetimatėjų. Kontraktoriai naudojasi kriaučių suvargimu ir stengiasi kasti iki gyvam kaului. Jie dar kartą nori nukapati darbininkams algas. Draugai darbininkai, neduokite šiomi tarpu darbdaviams kapoti algas. Žieminame sezone jie neturi teisės gauti nei sudilusio nikelio iš mūsų. Perkentėtas mūsų skaudus vargas lai būna naujos energijos ir broliško solidarumo ugnine sriove ateties kovose už mūsų interesus.

Lieputis.

VIETINIAI PRANEŠIMAI

GREAT NECK, N. Y.—Šiomi pranešimai, kad mes atidarėm Hotel' ir restoraną. Kviečiame atsilankyti. LOCUST GROVE HOTEL, P. Jasiniskas ir A. Skrabins, Sav. 276 Elmpoint Ave., Great Neck, L.I. Tel. Great Neck 197 (129-134)

SUGEDĖ GANTYS—SURIUS SVEIKATA

Išgaminamoje Dykal. Sava darbą gvarantuojsme. Talsome ant išmokėsie.

DR. H. & J. ZASULY
Chirurgai-Dentistai
287 So. 2nd St., Brooklyn, N. Y. (kampus Haveeyer)
Antras ofisas: 182 Flatbush Ave.

Brooklyn LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ISTAIGA.
Balsė dël Ballų, Koncertų, Baudietų, Vestuvių, Susirinkimų ir t. t. Pulkas stėdžius su naujaisiais (talapmiais. Keturios bolų alėja.
KAINOS PRIEINAMOS.
949-959 Willoughby Avc.
Tel. 2842 Stagg.

LIETUVIŠKA BARZDASKUTYKLA

Lietuviai ir lietuvaitės, katrie mylite dailiai sudabinti plaukus ir pagražinti veidą, malonėkite atsilankyti į mano barzdaskutyklą. Plaukus kerpame pagal kiekvienos ypatos reikalavimą, patarnaujame kaip galima mandagiai. Malonėkit atsilankyti ir persitikrinti mūsų darbu busite užgėdinti. Kainos prieinamos.
Kazys Degutis, Savininkas,
181 Grand St., kampus Berry St. Brooklyn, N. Y.
Tel. Greenpoint 6611.

PARDAVIMAI

PARSIDUODA formiūs dël 4 kambarių. Gera progą pirkti.
Paul
52 Union Ave., 3 trepais, Brooklyn. (129-131)

Parsiduoda kėndžių (saldainių) štoras su 4 kambariais ir visais įtaisymais, Parduomo priežastį patyrsit pas savininką. Kas pasiskubins, tai gaus pigiau. Atsiskaukit po No. 214 Grand St., Brooklyn, N. Y. 127-132

Parsiduoda restoranas, biznis išdirbtas per daug metų ir geroj vietoj. Parduomui priežastį sužinosit ant vietos. Atsiskaukit po No. 97 N. 6th St., Brooklyn, N. Y. 127-132

IR VĖL NAUJIENA. Parsiduoda player pianas \$109.00, Upright pianas \$49.00, gramafonas \$9.00, vargonėlis \$11.00. Turiu daugybę lietuviškų reikių dël piano, rekordų ir gramafonų, gaidų pavieniams ir chorams. Duodu lekiņas ant pino ir ant vargonų. Reikalingas pusininkas (partner) ir mano bizni su keletą tūkstančių.
J. B. Ambrozaitis
560 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 6262 (129-131)

DAR PROGA PIRKTI.

2 šeimynų medinis namas, 11 kambarių ir maudynės, visi įtaisymai, visi kambariai šviešūs, gražioje vietoj, 2 blokal nuo eleveiterio East New York, kaina \$8,000, įmokėti \$2,000.
2 šeimynų medinis namas, 13 kambarių ir maudynės, vėliausi įtaisymai, gamdžius, vienas blokas nuo eleveiterio. Taksų nėra. Lietuvių apgyventa, Woodhaven, L. I. (Liberty Heights), kaina \$11,500, įmokėti \$3,000.

Vienos šeimynos medinis namas, 6 kambariai, maudynės su ekstra įtaisymais, aržuolinės grindys (parket floor), taksų nėra, įvažiavimas su automobiliu; kaina \$6,400; įmokėti reikia \$1,000, Woodhaven, L. I. (Liberty Heights).

3 šeimynų murinis namas, 17 kambarių ir maudynės, elktros švieša, visi kambariai šviešūs, puiki vieta, netoli nuo eleveiterio, Ridgewood. Kaina \$13,500, mažas įnešimas. Mes turime ir daugiau puikių namų Ridgewode 6 šeimynų ir t. t.
7 šeimynų murinis namas, puikiai įtaisytas, randos virš \$135,00 į mėnesį, kaina \$10,000, mažas įmokėjimas, geroj vietoj Williamsburge.

2 šeimynų murinis namas, 6 štoras ir restoranas, biznis gerai eina, parsiduoda sykiu su namu už \$8,500, įmokėjimas sulyg išgalėjim. Yra svetainė dël mažų parengimų.

Norėdami pirkti, visuomet kreipkitės pas mus, o pirksite pigiau negu kur kitur. Mes kiekvienam duodam gerą ir smagu patarnavimą. Turim kėliu metų patyrimą. Norėtinus pamatyti namus nuvežam automobiliais.
Inšurinom viska, kas tik kainuoja pinigūs. Todėl visada kreipkitės pas

A. M. BALCHUNAS REALTY CO.
Mortgage Loans and Insurance,
465 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 6533 ir Stagg 6534 (7)

Parsiduoda kėndžių štoras, biznis geras ir išdirbtas. Yra kambariai gyvenimui. Parsiduoda pigiai. Kas norės, galės ir formiūs sykiu pirkti. Atsiskaukit po No. 277 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. (130-131)

PIRKITE NAMUS

Turime ant pardavimo daug namų ir lotų visokių ir visur. Taipgi parduodame visokius biznius ir automobilius. Ofisas atdarytas nuo anksti ryto iki vėlai vakaro.

Paul J. Kyrius
Real Estate Broker
ir Automobilių Agentas
4 TEN EYCK STREET
BROOKLYN, N. Y.

AR NORI VALGYTI GERĄ DUONĄ?

Jeigu taip, tai imk duoną iš GARSO KEPTUVĖS (Seniausią įstaigą)

CYSTŲ RUGIŲ MILTŲ

Turėdami kokį nors užsakymą ir norėdami valgyti gerą, skanią, puikiai padarytą duoną, tai visados kreipkitės į mus. Duoną slunčiame ir į kitus miestus.

Savininkai
W. Masulevičius ir
A. Shrupski
209 BEDFORD AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Telephone Greenpoint 2876.

Ar Žinot, Kur Galima Gardžiausiai Pavalgyt Brooklyne?

Nagi Lietuviškoj Valgykloj
LORIMER RESTAURANT
417 LORIMER ST.
BROOKLYN, N. Y.
"LAISVĖS" NAME
Kas pavalo pas mus syki, pasilieka mūsų kostiumieriaus ant visados
A. VELICKA ir J. SUTKUS
Savininkai.

Telephone Main 9758.

LIETUVIS FOTOGRAFAS

IR MALIORIUS
Nufotografuoja ir numalevoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir kraujavimus ir sudaro amerikoniškais. Darbą atlieka gerai ir pigiai.
Kreipkitės šiuo adresu:
JONAS STOKES
173 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

Phone Cypress 3980

OSVALDAS KIBURIS
Užlaiko Puikiausią UŽEIGA
Gaminame geriausius užkandžius, todėl kiekvienam lietuviui yra patogi vieta užėjimui. Atvažiuojant į East New York, niekuomet neužmirškite atsilankyti pas
OSVALDĄ KIBURIS
858 Glenmore Avenue
Brooklyn, N. Y.
(East New York)

LIETUVISKAS RESTORANAS

Gaminame skaniausius lietuviškus ir amerikoniškus valgius.

KAINOS NEDIDELĖS, PATARNAVIMAS MANDAGUS
Kviečiame atsilankyti ir persitikrinti.

J. Mernikas ir O. Šimaitienė

150 NORTH 4TH STR.
Kampus Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Ranka Ranką Mazgoja

Mes, cigarų darbininkai, garsindami "Laisvėje" paremiame laikraštį, todėl "Laisvės" skaitytojai lietuvių darbininkai, kurie rikiot, vietoje kasdien kėm cigarus, kurie nieko gero nedaro, o gal savo priešus šelpiate, tad labai išimtingai darysite, kad tik savo draugų Naujokų Brolių išdirbtus cigarus rikišite, kadangi ir cigarai labai geri, sumanijai padaryti ir geriausio labako, gražiai degant, malonus rukti ir dumas puikiai kvėpia. Draugai laisviečiai, kurie dar tu cigarų nežinot, tad visur lietuviškose užiegosose Restoracijose, Klubuose ir štoreliuose reikalaukite ir rukiškite visur

JONO-JOHNS' CIGAR

arba Petro Naujoko po 10 centų cigarus, o rukiant džiaugsite, kad rukai gerą cigarą Vytuto (Ekstra po 16c.). Tėmyk vardą ir pavėkslą ant bakso.

Imant baksaus atsieina daug pinigų. Cigarus išsundiname per pašatį į kitus miestus privatiškai ir biznieriems. Adresas:

J. & P. NAUJOKŲ CIGARŲ DIRBTUVĖ
221 DIVISION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Verta paremt brolius darbininkus; jų cigarai labai geri. Agentai visuose miestuose gali užsidirbti ekstra pinigų ir paremt darbininkų literatūrą.

NEPRALEISKIT PROGOS

J. N. ZAJANKAUSKAS ir J. DOBROVOLSKIS
REALTY CO and INSURANCE
75 Grand Street Extension, Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 10090

Telephone Stagg 3523.

Jeji nori, kad paveikslas jums ir kitiems patiktų, tai ateik pas mane nusifotografuoti.

RAPOLAS KRUCAS FOTOGRAFAS
499 GRAND STREET,
Kampus Union Ave.
BROOKLYN, N. Y.

Telephone Stagg 0783-J

J. LEVANDASKAS GRABORIUS

107 UNION AVE.
BROOKLYN, N. Y.

PROGA DEL VISU

Išgykit sau namą per mūsų prirodymą, visomet gautu pigiau, kaip kitur, nepaisant kokioj daly mieste, nes mes matuome didžiausiom korporacijom Turime namų parduoti visose dalyse mieste. Taipgi mes paduodame ukas ir lotus, matuome kokioj vietoj patarnavim. Met. Sutaisom visokius dokumentus ant namų. Kas perka per mus, atkuriame Title Guarantees. Kompanija garantuoja gėnaia. Parduodame visokius biulus visose dalyse mieste. Norim išgyti biulį, kreipkitės pas mus. Darome sutartis ir namų statymus ir dardamortgėdžius ant namų su geriausiu patarnavimu. Savo pirkėjams teikiame visokius patarnimus valtai.

A. M. BALCHUNAS REALTY COMPANY & NOTARY PUBLIC

Main Office 465 LORIMER STREET
Telephone Stagg 6533
Branch Office: 131 GRAND STREET
Ofiso valandos: nuo 8:30 ryte iki vėlai vakara. Tel. Greenpoint 6511.

B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS

Turiu 14 metų praktikos pardavimo nuosavybių, nes aš parduavęs už kelis milijonus vertės. Gambiaus lietuvių agentas Brooklyne, esu išlaikęs 2 egzamenus. Per mokslą, gabuna laisvas biulus.

Kas pas mus atėjo, gautu tai, ko nori patirti, budavoti urta patarnavimą. Visur aprūpiname laisvą, turim ant patarnavimą. Turim ant patarnavimą apie 6 tūkstančių dolerių, visose dalyse mieste. Norim išgyti biulį, kreipkitės pas mus. Darome sutartis ir namų statymus ir dardamortgėdžius ant namų su geriausiu patarnavimu. Savo pirkėjams teikiame visokius patarnimus valtai.

Padarome Real Estate dokumentus su patarnavimu Public. Inšuriname nuo ugnies ir gyvasties. Skoliname pinigų ant 1-2 mortgėdžių.

B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS
OFISA I:
499 Grand St., Cor. Union Ave., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 6107-8
220 Oceanview Ave., Jamaica, L. I., Telephone Jamaica 8107-8
468 Fulton St., Cor. 168 St., Jamaica, L. I. Tel. 7894 Jamaica